

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Arild Spissøy, 5557 2198

Vår dato
04.03.2016
Dykkar dato
«REFDATO»

Vår referanse
2016/3080 520
Dykkar referanse
«REF»

Kommunane i Hordaland

Tildelingsbrev og forventningsbrev landbruk 2016 - Hordaland

1. Innleiing

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har gitt Fylkesmannen i oppdrag å følge opp nasjonal landbruks- og matpolitikk regionalt og lokalt. Ein del av oppdraget er å formidle forventningar til kommunane.

Som i fjor, ynskjer Fylkesmannen i Hordaland å samle meldingar til kommunane om ulike oppdrag og korleis midlar vert fordelt i same utsending.

Brevet vert sendt til alle kommunar i Hordaland. Brevet byggjer på Fylkesmannen sitt embetsoppdrag og på jordbruksavtalen 2015 – 2016.

Vi gjer merksam på at brevet ikkje er ei uttømmende liste over kva kommunane skal gjere på landbruksområdet i inneverande år. Brevet er ei presisering av viktige ansvarsområder som Fylkesmannen er sett til å informere om og kontrollere.

2. Eigedomspolitik

Lovforvalting.

Kommunane skal fatte vedtak etter jord- og konsesjonsloven. Kommunen sitt mynde går fram av forskrift frå LMD 8. desember 2003 og Rundskriv M-6/2003. (Oppgåvene til fylkeslandbruksstyret blei overført til Fylkesmannen frå 01.01.2010. Rundskrivet er ikkje oppdatert med denne endringa).

Vi minner om at det er komen eit nytt rundskriv som omhandlar prisvurdering: *M-2/2016 Endring i rundskriv M-2/2012. Priser på landbrukseiendommer ved konsesjon. Nedre beløpsgrense for prisvurdering ved konsesjonsbehandling av bebygd eigedom*. Her heiter det at for konsesjonspliktige landbrukseiendomar kor kjøpesummen er under kr. 3 500 000 fell prisvurderinga heretter bort.

Driveplikt.

Frå juli 2009 har grunneigarar ei varig plikt til å halde dyrka mark i drift, enten som sjølvstendig drift eller utleige på minimum 10 år med skriftleg avtale.

Det er kommunane sitt ansvar å sjå til at driveplikta vert overheldt.

Gardskart.

Gardskartprosessen i Hordaland er slutført. Dette inneber at det er etablert gardskart for alle kommunar i Hordaland. Vidare fokus rettast mot ajourhald. Kommunane skal ha kontinuerleg ajourhald og kvalitetssikring av AR-5, matrikkel og landbruksregisteropplysningar. Det er viktig at kommunane oppdaterer opplysningane i AR5 og fangar opp endringar i arealstatus grunna bruksendring, utbygging eller tidlegare feilføring. Fylkesmannen i Hordaland vil årleg, i samarbeid med Nibio, tilby relevante kurs i ajourhald av AR-5. Dette vil skje på hausten 2016.

KOSTRA

Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) skjer på eige skjema. Føremålet er å gje statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringar og måloppnåing i kommunar og fylkeskommunar. Fylkesmannen er ikkje direkte involvert i denne rapporteringa, men vil likevel minne kommunane på krava til rapportering for oppdatering av viktig statistikk. Landbruksdirektoratet svarer på spørsmål om rapportering og utfylling av skjema.

3. Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Elektroniske søknader – (produksjons- og miljøtilskot, erstatningsordningar)

Elektroniske søknader gjer raskare og sikrere sakshandsaming. Kommunane skal bidra til å auke tal elektroniske søknader via Altinn. Skulle kommunane likevel få inn papirsøknader, må desse registrerast i sakshandsamingssystemet for dei enkelte ordningane.

Tilgang til fagsystema i Landbruksdirektoratet

Fagsystema brukast til sakshandsaming i Landbruksdirektoratet. Tryggleiken til desse systema er viktig. Bare personar med behov for tilgang, skal ha tilgang. Både oppretting av nye brukarar og endring av tilgang, eksempelvis til å omfatte fleire system, skal skje skriftleg (epost). Vi ber kommunane melde frå om brukartilgangar som kan slettast.

Produksjonstilskot og avløyising til ferie og fritid

Produksjonstilskot er tilskot til føretak som driv agronomisk god landbruksproduksjon der drifta har preg av å vere ei næring. Dette vil seie at dei produserer for å tene pengar.

Det er mykje nytt i produksjonstilskotsregelverket. Det er viktig at kommunen set seg inn i det nye regelverket (forskrift og rundskriv) og følgjer endringane under handsaminga av søknadene.

Fylkesmannen ber kommunane spesielt vere merksame på følgjande:

- Det er auka fokus på at sakshandsaminga skal vere lik over heile landet. Dette gjer at vi i Hordaland kan oppleve at kommunane skal vere strengare enn før. Det vert lagt auka vekt på at kommunane rettleier og hjelper føretaka fram til søknadsfristen, men etter søknadsfristen er kommunen kontrollør og sakshandsamar. Det er større krav til at kommunen dokumenterer vurderingane sine skriftleg enn tidlegare.
- Føretaka skriver under på at søknaden er fullstendig og korrekt. Dersom dei har gløymt å ta med opplysningar i søknaden, er det på søkjar sin risiko. Den første månaden etter søknadsfristen kan søkjarar få lagt til opplysningar i søknaden, men kommunen skal då endre dato for levert søknad.

- Dersom føretaket gir opplysningar i søknaden som ville ført til ei høgare utbetaling av tilskot enn det føretaket har rett på, skal kommunen vurdere avkorting av tilskotet. Vurderinga skal skje i eit brev til føretaket, uansett om konklusjonen blir at tilskotet blir avkorta eller ikkje. Som hovudregel skal tilskotet avkortast, sjølv om søkjar ikkje gjorde det med vilje for å få ut meir tilskot.
- Kommunane skal plukke ut *minst* 5 prosent av søkjarane til stadleg kontroll, gjerne fleire. Kontrollen av produksjonstilskott er ikkje lenger ein stikkprøvekontroll. Kommunen skal plukka ut føretak etter ei risikovurdering. Risikobasert utplukk inneber at kommunen må vurdere sannsyn for at avvik kan inntreffe, og mulige konsekvensar dersom slike avvik skjer. Kommunen må kunne dokumentere risikovurderingane som ligg til grunn for utplukket. Sjå meir om dette i rundskriv.
- Kommunane må vere spesielt merksame på kravet om vanleg jordbruksproduksjon. Varselmeldingar som seier at føretak har liten produksjon i forhold til dyretal eller areal, skal følgast opp og vurderast.
- Kommunane må følgje opp mistankar om driftsfellesskap og kontrollere dei aktuelle føretaka.
- Det er endra krav til sprøytejournal. Journalen skal vere meir omfattande enn tidlegare. Mellom anna skal den innehalde vurderingar i høve til ureining til vassdrag og integrert plantevern.
- Føretak som ikkje kan vise fram gjødselplan eller sprøytejournal ved kontroll, eller der ein eller begge er mangelfulle, skal få avkorta arealtilskot og kulturlandskapstilskot.
- Føretak kan få avløysartilskot på bakgrunn av kostnader til avløyning gjennom avløysarlag, avløysar som føretaket sjølv har arbeidsgjevaransvar for, eller arbeid som andre føretak utfører for bonden. Føretaket må kunne dokumentere utgiftene og det må gå klart fram av fakturaen kor mykje som er arbeidskostnader og kor mykje som er andre kostnader.
- Kommunane skal handsame søknad om produksjonstilskot *innan ein månad* etter søknadsfristen. Søknader som ikkje vert handsama innan Landbruksdirektoratet køyrer den første maskinelle kontrollen, må handsamast manuelt av kommunen. Dette er meir arbeidskrevjande både for kommunen og for Fylkesmannen. Kommunane må følgje opp dei ulike tidsfristane gjennom søknadsomgangen. Fristane er lista opp i sakshandsamarrundskrivet og i vedlegg til dette brevet. Fylkesmannen brukar òg å minne kommunane på fristane per epost.

Tidlegpensjon for jordbrukarar

Jordbrukarar som har fylt 62 år, og som har drive jordbruk i minst 15 år, kan få tidlegpensjon. Det vert stilt krav til inntekt i ein referanseperiode på fem år, sjå Landbruksdirektoratet sine heimesider for detaljer. Det er ein føresetnad at landbrukseigedommen er overdrege til ny eigar eller at forpaktingsavtalen er oppsagt. Ny eigar kan ikkje vere ektefelle/sambuar. Det er også mogleg å ta ut tobrukarpensjon, då må ektefelle/sambuar ha fylt 57 år før utbetaling kan starte. Både brukar og ektefelle/sambuar må fylle alderskrava før det vert utbetalt tidlegpensjon. Ektefelle/sambuar må ha budd og arbeidd på landbrukseigedommen dei siste fem åra. Sjå *forskrift av 1.1.1999* og *rundskriv 2015-42*.

Sjukdomsavløysing

Tilskot til avløysing ved sjukdom og fødsel mv, skal bidra til å finansiere avløysing i føretak som driv husdyrproduksjon eller heilårsproduksjon i veksthus. For føretak som driv plante- eller honningproduksjon kan ein bidra til finansiering av avløysing i onnetida.

Ei ny forskrift om denne tilskotsordninga tredde i kraft 25. august 2015. Nytt rundskriv, 2015-43, og nye skjema må brukast.

Erstatningsordningane

Erstatningsordningane i landbruket omfattar erstatningar etter klimaskade og etter offentlege pålegg. I tillegg finst erstatning etter rovviltskade v/Fylkesmannens miljøvernavdeling, og erstatning etter naturskade v/lokalt politi. Ordninga med erstatning for tap av sau på beite er avvikla.

Ved erstatning etter klimabetinga skade har kommunen fleire oppgåver, omtalt i Rundskriv 2015-39 frå Landbruksdirektoratet. Kommunane må snarast mogleg kontrollere søknadene, sjå til at all nødvendig dokumentasjon er lagt ved, gje uttale, og sende dei til Fylkesmannen for avgjerd. Dette blir gjort i sakshandsamingssystemet ELF. Kommunen må i tillegg vidarende alle vedlegg til Fylkesmannen, då desse ikkje blir tilgjengelege i ELF.

Søknadar etter offentlig pålegg går direkte til kommunen utan at kommunen har oppgåver knytt til desse. Bakgrunnsinformasjon: [Erstatningsordningar – Fylkesmannen i Hordaland](#)

Kommunal veterinærteneste.

Kommunen skal sørge for tilfredsstillande tilgang på tenester frå dyrehelsepersonell, og kommunen har ansvaret for å organisere ei klinisk veterinærvakt i sitt område.

For at kommunane skal vere i stand til å organisere desse oppgåvene, ytes det ulike tilskot:

- Vakt- og administrasjonstilskot vert fordelt av Landbruksdirektoratet, men utbetalt av Fylkesmannen. Vakttilskotet gjeld for veterinære tenester utanfor ordinær arbeidstid.
- Stimuleringstilskot vert fordelt av Fylkesmannen til ein kommune eller til eit samarbeid med fleire kommunar. Tilskotet skal bidra til å sikre tilfredsstillande tilgang på veterinære tenester i næringssvake områder.

4. Krav til kontrolltiltak

Kontroll skal vere ein viktig del av kommunen sitt arbeid på landbruksområdet. Kommunen skal utføra stadleg kontroll hos landbruksføretaka for å kontrollere at opplysningar gitt i søknadene stemmer. Minimum 5 prosent av føretaka skal kontrollerast mot produksjonstilskott kvart år.

Tidlegare kontrollar har synt at det er ein del misforhold mellom det som er oppgjeve i *Søknad om tilskot* og dei faktiske tilhøva på gardane.

I kontrollarbeidet skal ein vektleggje kontroll med produksjonstilskot og miljøtilskot. Alle føretaka skal vurderast i forhold til driftssamarbeid, og i forhold til «vanleg jordbruksproduksjon». Ved indikasjonar om brot på desse føresetnadene, skal dette kontrollerast.

Dersom kontrollen avdekkar brot på regelverket, skal det sanksjonerast. Sanksjonsmidlar kan vere tilbakehald, avkorting av tilskot og/eller at føretaket vert meldt til politiet for bedrageri. Kommunen skal ha ein plan for kontrollarbeidet. Denne planen skal innehalde ei risikovurdering som grunnlag for dei føretak som vert kontrollert. Ein kan også lage ein plan

som strekker seg over fleire år der det vert fokusert på ulike typar føretak, eller ulike typar tilskottsordningar, med det mål at søknadene frå føretaka skal verte korrekte på sikt. Slike årlege aksjonar kan ha god effekt.

Fylkesmannen gjennomfører kontrollar av kommunane si forvaltning av verkemidlar der kommunane har delegert forvaltningsmynde.

I 2016 planlegg Fylkesmannen å gjennomføre forvaltningskontrollar i 7 kommunar.

5. Skogbruk

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Landbruksdirektoratet har for 2016 gjeve Hordaland ei ramme på 1,5 millionar kroner til skogkultur. Dette skal fordelast til kommunane i 2016. Ramma for tilskot til vegbygging og drift med taubane er 9,0 millionar kroner i 2016.

Den kommunevise fordelinga av NMSK-midlane går fram av budsjettfordeling i Økonomisystem for skogordningane (ØKS).

Ikkje alle kommunar har behov for tilskot til skogkultur kvart år, noen kommunar har difor i utgangspunktet ikkje fått tildeling (sjå ØKS). Midlane kan verte fordelte om mellom kommunane ved behov.

Kriterier for fordeling av midlar til skogkultur

Fylkesmannen oppmodar kommunane, Vestskog SA og Nortømmer AS i starten av nytt budsjettår å melde inn forventa skogkulturaktivitet. Følgjande kriterier vert lagt til grunn:

- Forventa behov for planting og ungsogpleie, basert på tidlegare års areal med hogst i kommunen.
- Forventa behov for planting som skogreising/treslagsskifte.
- Forventa behov for suppleringsplanting etter avgang/skader.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Hovudplan skogbruksplanlegging vert revidert i 2016 som grunnlag for prioriteringar av nye takstprosjekt. Hovudplanen vert sendt kommunane på høyring.

Kontroll av skogforynging

Tilfredsstillande forynging etter hogst er ein nødvendig del av et langsiktig og berekraftig skogbruk. Skogeigar er gjennom skogbruksloven pålagt å syte for dette.

Landbruksdirektoratet organiserer systematisk oppfølging og kontroll av foryngingsplikta.

Kommunane utfører:

- Kommunane skal utføre resultatkontroll, jf. uttrekk frå Landbruksdirektoratet.
- Kommunane skal utføre foryngingskontroll, jf. uttrekk frå Landbruksdirektoratet.

For 2016 krev departementet 100 % gjennomført kontroll av dei uttrekte plantefelta og skogeigarar. Om kommunane ikkje utfører kontrollen vert det reduksjon i tildeling av NMSK midlar. Frist 31.12.15.

Retningslinjer for tilskot til vegbygging og drift med taubane

Retningslinjer for tilskot til skogsvegbygging og drift med taubane 2016, vert publisert på www.fylkesmannen.no. I vedtak om tilskot vert det sett ulike vilkår, til dømes krav om forynging av ny skog. Midlane skal nyttast der ein driv eit uthaldande skogbruk. Fylkesmannen vil prioritere midlane til områder som har utarbeida Hovudplan skogsveg. I 2016 vil Fylkesmannen gjennomføre vedlikehaldskontroll av skogsvegar som vart ferdigstilt i perioden 2001 til 2005. Fylkesmannen tek kontakt med skogsveganlegg som vil bli kontrollert. Det er ønskjeleg at skogansvarleg i kommunen er med på kontrollane.

Utsiktsrydding 2016

Føremålet med tilskotsordninga er å bidra til at kulturlandskap, vegkantar og utsiktspunkt av særleg karakter, som er prioritert ut frå regionale retningslinjer, vert rydda og vedlikehalde. Virke som vert rydda skal om mogleg nyttast til bioenergi. Tilskotet vil gjelde for tiltak til gode for både landbruket og reiselivet. For 2016 er det sett av 30 millionar kroner til ordninga, som skal fordelast mellom tre fylker på Vestlandet. Landbruks- og matdepartementet skal utarbeide forskrift, søknadsskjema og rutinar for ordninga. Kommunane tek imot søknader om aktuelle rydningsprosjekt og skriv tilråding til Fylkesmannen om tilskot. Fylkesmannen vert vedtaksmynde. Meir informasjon om tilskotsordninga kjem på heimesida til Fylkesmannen.

6. Næringsutvikling innan jordbruks- og bygdenæringar

Landbruksnæringa skal vere integrert i utviklingsarbeidet i kommunane. I Hordaland er det to fylkesvise planar som omhandlar prioriteringar knytt til landbruksbasert næringsutvikling:

- *Regionalt bygdeutviklingsprogram for Hordaland 2013 - 2017*, frå Fylkesmannen, som m.a. omfattar Regionalt næringsprogram for Hordaland, og
- *Landbruksmelding for Hordaland 2014-2017*, frå Hordaland fylkeskommune, som særleg tar for seg problemstillingar kring rekruttering til landbruket.

Desse plandokumenta omtaler kommunane si rolle i arbeidet med landbruksbasert næringsutvikling.

Fylkesmannen har 3,6 millionar kroner i utgreiings og tilretteleggingsmidlar (UTM) til fordeling i Hordaland. Ved søknad – nytt elektronisk skjema! Dette finnes på Fylkesmannen si nettside. Sjå kapittel 11 for fristar for innsending.

Kommunane er dei første til å handsama søknader om bygdeutviklingsmidlar. Ei god sakshandsaming i første line er viktig for vidare saksgang og resultat.

Det er viktig at kommunane sørgjer for at landbruket får sin plass i næringsutviklingsarbeidet i kommunen. Fylkesmannen skal sjå til at kommunane integrerer landbruk i sine næringsutviklingsstrategiar.

7. Produksjon av miljøgoder og reduksjon av forurensning

Vatnforskrifta

Godkjente planer i vassområdet skal leggast til grunn for bruk av miljøverkemidla. Frå 2016 er det mange tiltak som skal setjast i gang for å nå miljømåla om god økologisk tilstand i vassførekomstane. I tillegg til å setje i gang aktuelle prosjekt, ventar vi at kommunane tek omsyn til dette i si forvaltning av miljøverkemidlar innan landbruket. Aktuelle tiltak kan til dømes vere etablering av fangdam og vegetasjonssone langs vassdrag.

Fylkesmannen ønskjer tilbakemelding på korleis kommunen kan få meir nytte av Regionalt miljøprogram (RMP) for å redusere avrenning til vassdrag frå landbruket. Ein kan til dømes vurdere tilskot til miljøavtale i prioriterte område, som er meir sårbare eller meir utsett for påverknad frå landbruket.

Generelt god handtering av regelverk som har betydning for landbruksureining vil vere viktig for å nå miljømåla. Vi vil særleg nemne *Forskrift om organisk gjødsel*, *Forurensingsforskriften* kap. 4 om planeringsfelt, *Forurensingsloven*, *Forskrift om nydyrking* og *Forskrift*, *Vannressursloven*, *Naturmangfoldloven*, miljøkrava i *Forskrift om produksjonstilskudd* og *Forskrift om plantevernmidler*.

Vi forventar også at kommunane brukar Vann-nett i sakshandsaming, til dømes ved nydyrkingstiltak og dispensasjon for spreietid av husdyrgjødsel. Data om tilstand i vassførekomstane kan vere usikre. Kommunen er med sin lokalkunnskap viktig bidragsyter for å sikre datakvaliteten.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket

Føremålet med tilskotsordninga Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) er å ivareta natur- og kulturminneverdiane i kulturlandskapa til jordbruket, og å redusere ureininga frå jordbruket, ut over det som blir forventa gjennom vanleg jordbruksdrift. Eit viktig mål med ordninga er å få til ein målretta innsats med utgangspunkt i lokale behov, utfordringar og målsetjingar. Landbruksdirektoratet har for 2016 gjeve Hordaland ei ramme på 5,4 millionar kroner til Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). Det stod mange prosjekt med utgått arbeidsfrist i Hordaland ved utgangen av 2015. Fylkesmannen vil i 2016 legge vekt på at midlar til prosjekt med utgått arbeidsfrist vert trekt tilbake, kommunane kan omdisponere desse midlane sjølve. Kommunar med prosjekt som står med utgått arbeidsfrist ved utgangen av 2016, vil få redusert SMIL tilskot i 2017.

SMIL-forskrifta, rundskriv og søknadsskjema er oppdatert i løpet av 2015. Kommunen si forvaltning av midlane skal skje innanfor ramma av SMIL-forskrifta og tilhøyrande rundskriv 2015-17 frå landbruksdirektoratet. Kommunen vel dei tiltaka som vurderast å gje størst miljøeffekt ut frå prioriteringane i Regionalt miljøprogram (RMP) og lokale tiltaksstrategiar. Kommunane skal medverke til ei aktivitetsfremmande forvaltning, og prioritere dei tiltaka som let seg gjennomføre innan fristane satt i framdriftsplanen for prosjekta. Det er viktig at prosjektsøknad og kommunen sitt vedtak vert sendt samla til Fylkesmannen for behandling. Kommunar med utgåtte tiltaksstrategiar må rullere desse, frist for dette er 15.oktober. I den lokale tiltaksstrategien skal det leggas vekt på lokale utfordringar og prioriteringar. Ein skal i ordninga leggja vekt på å sikre kulturlandskapet og bidra til et rikt og variert friluftsliv, bevaring av kulturminne, vern og bruk av landbrukets genetiske ressursar og tiltak mot utslepp til vatn og luft. Kommunane bør ta omsyn til vassforskrifta tiltaksstrategien.

Kommunevis fordeling av midlar er gjort ut frå fleire kriterier, mellom anna kommunane sine eigne meldingar om kommande prosjekt, innmeldt behov og omfang av midlar som står i prosjekt med utgåtte arbeidsfristar.

Frist for tilbakemelding om bruk av midlane i 2016 er sett til 15.oktober.

Fordelinga går fram av vedlegg A.

Regionalt miljøtilskott og organisert beitebruk

Ramma for regionalt miljøtilskott (RMP) og organisert beitebruk (OBB) vert fastsett av jordbruksavtalen. Søknadsfrist for ordninga RMP er 20.september, for OBB er fristen 15.november. Kommunane skal gjere ordninga kjend for føretaka i kommunen. Ordninga vert evaluert i 2016.

Kommunar med landskapsparkar vert bedne om å sende inn gjeldande skjøtselsplanar for landskapsparkane og å gje ei kort vurdering av korleis dei opplever at denne ordninga fungerer, frist 15.mars.

Tilskott til drenering

Kommunen skal lyse ut tilskott til drenering av jordbruksjord og fastsetje søknadsfrist. Det er utarbeidd eige søknadsskjema som kan nyttast. Vedtak blir fatta av kommunen.

Hordaland har kr 1 668 240,- til fordeling mellom kommunane i 2016. Dette inkluderer ubrukte midlar frå 2015 som er trekt tilbake frå kommunane. Vi har no fordelt 1,4 millionar kronar, resten blir fordelt etter behov. Fordelinga til kommunane tek utgangspunkt i storleik på dyrka areal i kommunen, og med bakgrunn i aktivitetsnivå tidlegare år.

Kommunevis fordeling går fram av vedlegg B.

Det er høve til å få tildelt meir midlar i løpet av 2016. Dette skjer fortløpande etter kvart som behov blir meldt inn. Frist for tilbakemelding for bruk av midlane i 2016 er sett til 15.

oktober. Midlar som ikkje er brukt innan dette kan i samråd med kommunen bli omfordelt til andre kommunar dersom behov. Erfaringane visar at mange kommunar ikkje brukar tildelt ramme, medan andre kommunar har langt større behov enn tildelt ramme.

Meir informasjon: [Tilskott til drenering av jordbruksjord – Fylkesmannen i Hordaland](#)

Autorisasjon plantevern

Frå 2016 er det nytt at kommunen må vurdere om brukarar er kvalifiserer til å få autorisasjonsbevis for kjøp og bruk av plantevernemiddel, inkludert vurdering av yrkesmessig behov. Det er også kommunen som tingar dette beviset ved å oppdatere autorisasjonsdatabasen med kven som skal ha bevis (og korfor). Kommunen gjer jobben for dei som er busette i kommunen, uavhengig av kor eksamen er teke. Kommunen får brukartilgang til databasen frå Mattilsynet. Dei som har bestått eksamen, får eit kursbevis. Dette er *ikkje* gyldig som autorisasjonsbevis.

Fylkesmannen retter papireksamen og oppdaterer autorisasjonsdatabasen over kven som har bestått. Fylkesmannen sender liste til kommunen med kven som har bestått papireksamen og ønskjer å få autorisasjonsbevis.

I dei tilfella der kommunen ikkje har informasjon om yrkesmessig behov for autorisasjon, må kommunen innhente informasjon om dette. Kommunen bør også gjere vurdering av yrkesmessig behov i forkant av eksamen for dei som spør etter det. Hobbydrift og skjøtsel av kulturlandskap kvalifiserer ikkje til å vere yrkesmessig behov.

Dei som tek eksamen på nett får beskjed om å ta kontakt med kommunen direkte for å få autorisasjon. Kommunen må då gjere same vurdering og registrering for desse.

Fylkesmannen ventar at kommunen held eksamen, både i samband med kurs og for dei som har behov for å ta ny eksamen etter stryk.

Kommunen kan sende faktura til Fylkesmannen for å få noko godtgjering for dette arbeidet. *Vi visar til utfyllande informasjon og rettleiing i brev sendt 9. februar 2016: «Plantevern – autorisasjon og bruk – informasjon til kommunane».*

8. Klimautfordringene

Både jordbruket og skogbruket har viktige roller i arbeidet mot klimaendringane. Fylkesmannen ber om at utfordringar og tiltak innan landbruket vert teke med, og følgt opp i kommunane sine klimaplanar.

For skogbruket kan dette omfatte CO₂-binding i veksande skog, bruk av tre som byggemateriale og bruk av trevirke som energikjelde.

Ved utarbeiding eller revisjon av kommunen sin klima- og energiplan er det m.a. naturleg å sette fokus på gjødsling, tiltak som reduserer utslipp til luft frå husdyrgjødsel, samt auka bruk av bioenergi.

Fylkesmannen forvaltar midlar i Klima og miljøprogrammet. Midlane for Hordaland skal gjennom utredningar og informasjonstiltak medverke til å oppnå landbrukspolitikken sine målsettingar på klima- og miljøområdet. For 2016 har Hordaland fått tildelt kr 350 000,-. Kommunane kan søke om midlar dersom dei ønsker å gjennomføre informasjonstiltak på miljøområdet. Midlane vert lyst ut med søknadsfrist 15. mars. Eigne retningslinjer er utforma for ordninga, sjå vedlegg C.

9. Økologisk landbruk

Det er en nasjonal målsetting at 15 prosent av landbruksarealet og matforbruket skal vere økologisk innan 2020. Vi er eit stykke unna dette målet. Det inneber at kommunane, som har best kontakt med aktørane i næringa, bør vere aktive med å informere om moglegheitene innan økologisk dyrking og produksjon.

Når det gjeld forbruk av økologisk mat, kan kommunen sjølv vurdere å sette krav eller utarbeide retningslinjer for økologisk mat i sin organisasjon, eksempelvis i kommunale kantiner.

Fylkesmannen i Hordaland er, saman med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Føregangsfylke for arbeid med å auka produksjonen av økologisk frukt og bær. Meir om dette kan ein lese om på nettsida til Fylkesmannen.

10. Kompetansebehov

Fylkesmannen ønskjer å arrangera kurs og samlingar som er i samsvar med behova i kommunane. Vi ber kommunane melder inn ynskje ift tema for slike kurs / samlingar.

11. Rapportering og fristar:

Søknad om produksjonstilskot og avløysartilskot, frist for bonden 20. januar

Søknad om informasjonstiltak på miljø- og klimaområdet: 15. april
Søknad om utgreiings og tilretteleggingsmidlar (UTM): 15. april og 15. oktober
Innmelding av kandidatar til kulturlandskapsprisen 2015 : 30. april
Søknad om produksjonstilskot, frist for bonden 20. august
Innmelding av behov for SMIL-midlar 2016: 15. oktober
Tilbakemelding om bruk av SMIL- midlar og midlar til dreneringstilskot i 2016: 15. oktober
Utbetalingsfrist, innsending av førespurnad om utbetaling: 20. nov
(Gjeld saker som skal bli registrert på året 2016 gjennom utbetalingssystemet Saturn:
produksjonstilskot, sjukeavløysing, SMIL, dreneringstilskot, investeringstilskot organisert
beitebruk.)
Resultatkontroll, jf. uttrekk frå Landbruksdirektoratet – skog: 31. desember
Foryngingskontroll, jf. uttrekk frå Landbruksdirektoratet – skog: 31. desember

Med helsing

Lars Sponheim
fylkesmann

Åse Vaag
landbruksdirketør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg;

- A) FORDELING AV SMIL-MIDLAR,
- B) FORDELING AV DRENERINGSMIDLAR,
- C) RETNINGSLINE FOR FORVALTNING AV FYLKESVISE MIDLAR I KLIMA- OG MILJØPROGRAMMET 2016.